

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2921,Promocja-ksiazki-Rafala-Reczka-Radio-Solidarnosc-Regionu-Wielko-polska-Dokumenty-.html>
12.03.2026, 12:33

Promocja książki Rafała Reczka „Radio Solidarność Regionu Wielkopolska. Dokumenty” – Poznań, 13 lutego 2009

13.02.2009

Dania 13 lutego br. w auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się promocja książki „Radio Solidarność Regionu Wielkopolska. Dokumenty” przygotowanej pod redakcją dr. Rafała Reczka z poznańskiego OBUiAD IPN. W promocji wzięli udział autorzy wspomnień zamieszczonych w tym tomie oraz inne osoby związane pracą i współpracą z podziemnym Radiem „S”, liderzy podziemnej Solidarności, byli ministrowie Janusz Pałubicki i Maciej Musiał, kombatancki poznańskiego Czerwca 1956, więźniowie polityczni okresu stalinowskiego, żołnierze Armii Krajowej oraz profesorowie i inni pracownicy naukowcy uniwersytetu.

Spotkanie otworzył i prowadził Ireneusz Adamski, dyrektor poznańskiego oddziału IPN, wcześniej współtwórca podziemnego radia. Adamski podkreślił, iż data spotkania promocyjnego wybrana została nieprzypadkowo, gdyż 27 lat temu na placu Mickiewicza, przylegającym do miejsca spotkania, odbyła się wielotysięczna demonstracja poznańskich przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego, w trakcie której śmiertelnie pobito Wojciecha Cieślewicza, poznańskiego dziennikarza. Powiedział również, by nie traktować prezentowanej książki jako monografii naukowej radia, lecz jedynie jako wybór dokumentów SB i prokuratury, uzupełniony o wspomnienia współtwórców radia, oraz zarys jego historii. Zdaniem dyrektora oddziału książka ta powinna wywołać dyskusję, z której wnioski zostaną wykorzystane podczas przygotowania kolejnej publikacji na ten temat.

Autor i redaktor publikacji dr Rafał Reczek krótko przedstawił treść i przebieg prac nad prezentowaną publikacją oraz podziękował wszystkim tym, którzy pomogli mu w jej przygotowaniu. Następnie dyrektor Adamski zaprosił zebranych do wspólnego obejrzenia dokumentalnego filmu TVP3 pt. „Radio” w reżyserii Zbysława Kaczmarka. Film ten zrealizowany w 2005 r. i wielokrotnie prezentowany w telewizji publicznej opowiada głosami współtwórców Radia „S” jego historię na poziomie wiedzy dostępnej w 2005 r.

W drugiej części spotkania odbyła się rozmowa z współtwórcami radia, obecnymi na sali im. Lubrańskiego. Jadwiga Sulikowska powiedziała o przyswajaniu wiedzy na temat konspiracji i pracy w podziemiu oraz osoby, która jej tego uczyła. Grzegorz Ciernioch, konstruktor nadajnika, podzielił się wspomnieniami na temat swoich i brata Pawła prac przy konstruowaniu kolejnych wersji nadajnika. Najbardziej tajemniczy z konspiratorów, artysta plastyk Andrzej Piątek, pomysłodawca radia i autor najbardziej lakonicznego wspomnienia zamieszczonego w książce, w sposób równie lakoniczny dodał kilka informacji o prowadzonej przez siebie działalności w stanie wojennym. Barbara Napieralska przedstawiła swoje wspomnienia i wrażenia z odbioru audycji Radia „Solidarność” dla więźniów politycznych, której wysłuchała 28 czerwca 1984 r. jako aresztowana za podziemną działalność i osadzona w Areszcie Śledczym przy ul. Młyńskiej w Poznaniu. Mówiła o dużym wsparciu psychicznym tej audycji dla więźniów politycznych i respekcie ze strony straży więziennej, a także sympatii okazywanej więźniom politycznym przez

więźniów kryminalnych. Zabrał też głos profesor UAM Bogdan Bakula, który od 1982 roku współredagował w podziemiu „Obserwatora Wielkopolskiego” i współtworzył podziemne radio oraz był jego pierwszym lektorem. Mówił o bliskiej, ośmioletniej współpracy z Ireneuszem Adamskim w tych konspiracyjnych przedsięwzięciach, podkreślił ich owocność. Wskazał, że Poznań, poprzez prezentowaną przez IPN książkę oraz wcześniej wydany przez niego zbiór studiów o Radiu „S” działającym w różnych regionach kraju – stał się centrum ogólnopolskim badań nad historią podziemnego Radia „S”. Zaproponował też wspólne prowadzenie dalszych badań w tej dziedzinie i publikowanie ich wyników przez Oddział IPN w Poznaniu oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Spotkanie wywołało duże zainteresowanie zebranej publiczności, a także reporterów TVP, radia i prasy.

Przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu książka Rafała Reczka „Radio Solidarność Regionu Wielkopolska. Dokumenty”, opisująca historię tej rozgłośni, działającej na terenie Poznania w latach 1982–1985, jest ważnym elementem ukazującym nieznane dotychczas karty najnowszej historii naszego regionu.

Działalność nielegalnych rozgłośni radiowych, jak nazywała je władza w okresie Polski Ludowej, to przede wszystkim okres lat osiemdziesiątych XX wieku. Dopiero po sierpniu 1980 roku „Solidarność” próbowała przełamać monopol informacyjny władz. Podejmowane przez nią próby napotykały na wiele trudności, od finansowych począwszy, przez organizacyjne, na technicznych, związanych z pozyskiwaniem podzespołów do montowania nadajników, kończąc. W Poznaniu wszystkie te przeciwności udało się przezwyciężyć przy udziale ludzi dobrej woli. Spontaniczna inicjatywa kręgu osób niegodzących się z panującym wówczas porządkiem społecznym i sympatyzujących z ideami „Solidarności” była impulsem do założenia rozgłośni radiowej, którą nazwano „Radiem Solidarność Regionu Wielkopolska”.

Inspiracją do wydania wyboru źródeł dotyczących „Radia Solidarność Regionu Wielkopolska” oraz nakreślenia krótkiej historii tej rozgłośni było przeświadczenie o konieczności zachowania od zapomnienia jej jakże ważnego wkładu, jaki wniosła w budowę w Polsce podwalin państwa demokratycznego i doprowadzenia do przemiany w mentalności i ludzkiej świadomości. Działalność ta przez szereg długich lat nie doczekała się rzetelnego opracowania w publikacjach dotyczących dziejów najnowszych Wielkopolski. Działo się tak zapewne dlatego, że sami uczestnicy tamtych wydarzeń byli przez długie lata anonimowi. Stopień zakonspirowania „Radia Solidarność Regionu Wielkopolska” był tak duży, że osoby je tworzące w latach 1982–1985 przez cały ten okres nie znały się wzajemnie z wyjątkiem kręgu ludzi, z którymi w danym momencie współpracowały.

Publikacja składa się z kilku części: zarysu historii Radia, dokumentów na które składają się stenogramy audycji oraz materiały Służby Bezpieczeństwa, wojskowego i powszechnego wymiaru sprawiedliwości, ukazujące mechanizmy mające doprowadzić do rozpracowania i likwidacji rozgłośni. Wartym odnotowania wzbogaceniem warstwy narracyjnej są wspomnienia osób z radiem związanych. Książka zawiera również biogramy prokuratora prowadzącego sprawę radia oraz funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa, występujących w dokumentach. Ostatnią część książki stanowi dokumentacja ikonograficzna ilustrująca schematy i nadajniki wykorzystywane przez zespoły emisyjne, jak również zdjęcia ukazujące działalność rozgłośni.

Do książki dołączono bezpłatny dodatek w postaci płyty CD zawierającej zapis dźwiękowy audycji „Radio Solidarność Regionu Wielkopolska” i moment powiadamiania organów bezpieczeństwa o trwającej audycji radia.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

foto #1

foto #2

foto #3